

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

«ПОГОДЖЕНО»

Декан факультету ТВППТСБ

Михайло ГИЛЬ

“ _____ 2025 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

“ _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОК 28 «ЕКОНОМІКА І БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У
ТВАРИННИЦТВІ»**

освітньо-професійна програма «Технологія ВППТ»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня 3-го року
денної форми здобуття вищої освіти
на 2025/2026 навчальний рік

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 204 Технологія виробництва і переробки продукції
тваринництва

Кваліфікація бакалавр з технології виробництва і переробки
продукції тваринництва

Мова викладання – українська

Миколаїв
2025

Програма-продовження Освітньо-професійної програми
«Інформаційні технології в економіці», затвердженою Вченою радою
Миколаївського національного аграрного університету 28.02.2023 р.
(протокол №7), чинної згідно наказу по університету №38-О від 03.03.2023р.

Розробник робочої програми: канд. екон. наук, доцент кафедри економіки підприємств Ганна ТАБАЦКОВА, Миколаївський національний аграрний університет

Програма розглянута на засіданні кафедри економіки підприємств МНАУ протокол №11 від 02.06.2025 року.

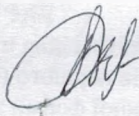
Завідувач кафедри
канд. екон. наук, доцент

Ольга ХРИСТЕНКО

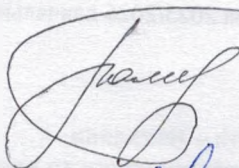
Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту МНАУ протокол №10 від 19.06.2025 року.

Голова науково-методичної комісії
канд. екон. наук

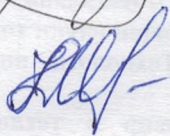

Ганна ТАБАЦКОВА

Гарант освітньої програми

Галина КАЛИНИЧЕНКО

М. Лохов

Останніми десятиліттями моніторинг та оцінювання набули широкого визнання й сьогодні є традиційним інструментом управлінської діяльності в багатьох країнах світу. Викладаються найважливіші сучасні концепції та практичні підходи до функціонування галузі сільського господарства як складної відкритої системи. З урахуванням нової системи бухгалтерського обліку, зарубіжного досвіду, а також змін у чинному законодавстві аналізуються питання, пов'язані з формуванням і використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів і виробничого потенціалу підприємства, обліком та управлінням витрат на підприємстві, механізмами утворення та розподілу прибутку.

Економіка тваринництва досліджує виробничі відносини в межах галузі, з урахуванням її взаємозв'язків з іншими секторами національного господарства, а також спирається на досягнення природничих, технічних та суміжних наук. Основна увага приділяється аналізу процесів виробництва, розподілу й споживання продукції тваринництва, оцінці ефективності використання ресурсів і визначенню екологічних наслідків господарської діяльності. Бухгалтерський облік у сфері тваринництва охоплює систематизацію даних щодо наявності та переміщення сільськогосподарських тварин, фіксацію витрат і результатів виробництва. Він включає ведення обліку біологічних активів, як короткострокових, так і довгострокових, та облік витрат, пов'язаних з їх утриманням і отриманням продукції.

Annotation

In recent decades, monitoring and evaluation have gained widespread recognition and is today a traditional management tool in many countries around the world. The most important modern concepts and practical approaches of operation of the industrial enterprise on processing production of animal industries as composite open system are taught. With allowance for of new system of book keeping, foreign experience, and also changes in the current legislation the problems, bound with shaping and usage material, labour both financial resources and industrial potential of the enterprise, account and management of the costs at the enterprise, mechanisms of formation and distribution of the profit are parsed.

The economics of livestock farming studies production relations within the industry, taking into account its relationships with other sectors of the national economy, and also relies on the achievements of natural, technical and related sciences. The main attention is paid to the analysis of the processes of production, distribution and consumption of livestock products, the assessment of the efficiency of resource use and the determination of the environmental consequences of economic activity. Accounting in the field of livestock farming covers the systematization of data on the availability and movement of farm animals, the recording of costs and production results. It includes keeping records of biological assets, both short-term and long-term, and accounting for costs associated with their maintenance and obtaining products.

ЕКОНОМІКА І БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У ТВАРИННИЦТВІ

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність – 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Освітній ступінь – Бакалавр
Обов'язкова (вибіркова) компонента Обов'язкова
Семестр V
Кількість кредитів ECTS – 3,0
Кількість модулів – 1
Кількість змістових модулів – 3
Загальна кількість годин – 90

Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин та кредитів:

Лекції – 16 год./0,5 кред.
Практичні заняття – 16 год./0,5 кред.
Самостійна робота – 58 год./ 2,0 кред.
Форма підсумкова контрольного заходу – екзамен

У процесі вивчення дисципліни застосовуються інноваційні педагогічні технології, а саме цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів: комп'ютерні презентації, тестові програми, технології майндмепінгу, система дистанційної освіти Moodle, технології JeetSi, вбудовані в курс на платформі Moodle, ZOOM та інші.

Форми неформальної освіти, що можуть бути використані під час вивчення даної дисципліни: тренінги, майстер-класи, семінари, дистанційні курси, вебінари, що стосуються вивчення даної дисципліни. Здобувач має право самостійно обирати напрям і вид неформальних освітніх заходів. Оцінка їхніх результатів відбувається за наявності документального підтвердження (сертифікат, свідоцтво, скріншот, програма, запрошення тощо). Перезарахування дисципліни або окремих тем відбувається за бажанням здобувача на підставі нормативної внутрішньої документації та Положень Миколаївського національного аграрного університету.

Форми інформальної освіти, що можуть бути використані під час вивчення даної дисципліни: одноразові лекції, відеоуроки, медіа-консультації, читання спеціалізованих журналів, телебачення, відео, незаплановані випадкові бесіди. Інформальна освіта передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям.

Можливості набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти. Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти

навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.

В університеті вхід облаштовано пандусом. Є кнопка виклику чергового. Є відповідальні особи, які організовують освітній процес (декан, заступники декана, куратор). Для навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб з особливими освітніми потребами застосовуються види та форми здобуття освіти, що враховують їхні потреби та індивідуальні можливості. Передбачено використання індивідуальної форми навчання для здобувачів за допомогою:

- дистанційної системи Moodle <https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=906>: лекційний матеріал, практичні завдання, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання;

- платформи онлайн-занять Zoom: для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо;

- електронного репозитарію МНАУ – для використання інформаційних матеріалів;

- аудіо- та відеоповідомлень з лекційним матеріалом, пояснень особливостей завдань та напрямів їх виконання тощо;

- спілкування через електронну пошту 2305irina@gmail.com та телефонний зв'язок;

- індивідуального підходу до викладення матеріалу навчальної дисципліни;

- можливостей залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Мова викладання. Дисципліна викладається українською мовою. Водночас, з кожної теми виділено ключові слова, які здобувачі вивчають англійською мовою. Здобувачі також можуть використовувати літературні джерела та брати участь у вебінарах і наукових заходах англійською мовою.

Форми навчання. Денна (дистанційна, змішана – за наказом по університету). Освітній процес реалізується у таких формах: навчальні заняття (лекції, практичні заняття, консультації), індивідуальні завдання, самостійна робота, контрольні заходи.

Методи навчання. Основними методами, які використовуються під час викладання і вивчення дисципліни є: інтерактивні методи, наочні методи, практичні методи, методи контролю та самоконтролю, частково-дослідницькі та інші. Викладання проводиться у вигляді лекцій (інформаційні, лекції-конкретизації), практичних занять (усне обговорення питань, виконання

(аргументація та відстоювання власної думки, самоперевірка, аналіз особистих пізнавальних і практичних дій), самостійна робота (виконання завдань з тем віднесених на обов'язкове самостійне опрацювання), індивідуальна робота, консультації з викладачем, навчання з використанням дистанційних та інтерактивних технологій (Moodle, Zoom та ін.).

Робоча програма щорічно оновлюється з урахуванням побажань та у процесі навчання всі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів *академічної доброчесності* – сукупності етичних принципів та визначених правил провадження освітньої та наукової діяльності, які є обов'язковими для всіх учасників такої діяльності та мають на меті забезпечувати довіру до результатів навчання та наукової діяльності, з урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту», методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Кодексу академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті та інших документів.

Усі академічні тексти (освітні та наукові) здобувачів вищої освіти обов'язково перевіряються щодо їх відповідності принципам академічної доброчесності, у т. ч. за допомогою програми Unicheck.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час створення академічних текстів

Автором (співавтором) освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору є особа, яка зробила особистий інтелектуальний внесок до проведення дослідження, безпосередньо брала участь у його створенні та несе відповідальність за його зміст.

Під час оприлюднення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору мають бути зазначені всі його автори. Не допускається зазначати як автора освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору особу, яка не відповідає критеріям, визначеним абзацом першим цієї частини. Якщо у проведенні дослідження або створенні освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору брали участь інші особи, що не вказані як його автори, це має бути зазначено у творі із визначенням внеску кожної такої особи.

Освітній (освітньо-науковий, науковий) твір має містити достовірні відомості про використані методи, джерела даних, результати дослідження та отримані наукові (науково-технічні) результати.

Якщо під час проведення дослідження та/або створення освітнього (освітньо-наукового, наукового) твору були використані розробки, наукові (науково-технічні) результати, що належать іншим особам, це має бути зазначено в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі з посиланням на джерело їх оприлюднення.

Використання загальновідомих фактів чи ідей не потребує окремого зазначення.

Всі текстові запозичення, що використовуються в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі (окрім стандартних текстових кліше), мають бути позначені з посиланням на джерело запозичення.

чітко відокремити їх від власного тексту автора (авторів).

У разі використання автором (авторами) власних, розробок, наукових (науково-технічних) результатів, які були оприлюднені раніше, він (вони) мають зазначити це в освітньому (освітньо-науковому, науковому) творі.

Дотримання вимог академічної доброчесності для здобувачів освіти

Здобувачі освіти зобов'язані виконувати вступні, навчальні, контрольні, кваліфікаційні, конкурсні та інші види завдань самостійно. Самостійність у виконанні завдання означає, що воно має бути виконане:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання інших осіб, під керівництвом та контролем викладачів, що визначені як керівники, та затверджені відповідно до нормативної документації закладу вищої освіти з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) якщо умови або характер завдання передбачають обмеження у можливих джерелах інформації – без використання недозволених джерел інформації.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм.

Дотримання вимог академічної доброчесності під час оцінювання

Оцінювання у сфері вищої освіти і науки відповідає вимогам об'єктивності, валідності та справедливості. Оцінювання є об'єктивним, якщо воно ґрунтується на заздалегідь визначених критеріях. Оцінювання є валідним, якщо воно здійснюється відповідно до критеріїв, що визначаються законодавством України та суб'єктом внутрішнього забезпечення якості освіти. Оцінювання є справедливим, якщо воно проводиться за відсутності конфлікту інтересів, дискримінації та неправомірного впливу на оцінювача.

3. Мета навчальної дисципліни

Прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності суб'єкта господарювання передбачає глибокі знання виробничо-господарських, фінансових, соціально-політичних та інших ситуацій, причин та можливостей їх зміни для вибору найбільш ефективних важелів адаптації та цільової трансформації. Такі рішення ускладнюються в умовах нестабільності ринкового середовища, зниження кореляції причинно-наслідкових зв'язків, мобільності управління. На перший план виступають завдання стратегічного вибору на багатокритеріальній основі, порівнянності конкурентних позицій, оперативного моніторингу зовнішнього середовища, посилення дії економічних важелів тощо.

Систему знань за цими питаннями здобувачі вищої освіти вивчають у курсі "Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві", що викладається на факультеті технології виробництва і переробки продукції тваринництва і

економічної теорії, соціології, правознавстві, бухгалтерському обліку та ін.

Основне завдання дисципліни – вивчення сучасних методів господарювання, поєднання теоретичних знань та практичних навичок для використання їх згідно з вимогами закону України “Про підприємства в Україні” з метою удосконалення господарювання.

Метою курсу “Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві” є опанування сучасними системами та методами господарювання, формування економічного мислення та комерційного підходу до вирішуваних проблем, підготовка до практичної діяльності.

Згідно вимог кваліфікаційної характеристики основною метою освітньої програми є: підготовка бакалаврів за спеціальністю «ТВППТ», здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з запровадження та удосконалення технологій виробництва і переробки продукції тваринництва, а також у процесі досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризується невизначеністю умов і вимог ринкового середовища.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
- прагнення до збереження навколишнього середовища;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність використовувати професійні знання в галузі виробництва і переробки продукції тваринництва для ефективного ведення бізнесу;

менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва;

- здатність аналізувати господарську діяльність підприємства, вести первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплаті.

Програмні результати навчання:

- здійснювати пошук, оброблення та узагальнення інформації із застосуванням сучасних інформаційних технологій;

- застосовувати закони економіки, організації та менеджменту у виробництві та переробці продукції тваринництва;

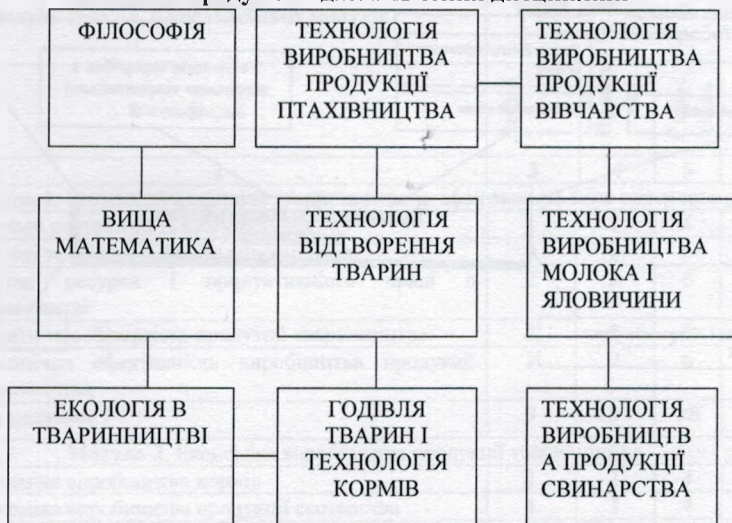
- здійснювати первинний облік матеріальних цінностей, основних засобів, праці та її оплати;

- знати основні історичні етапи розвитку предметної області;

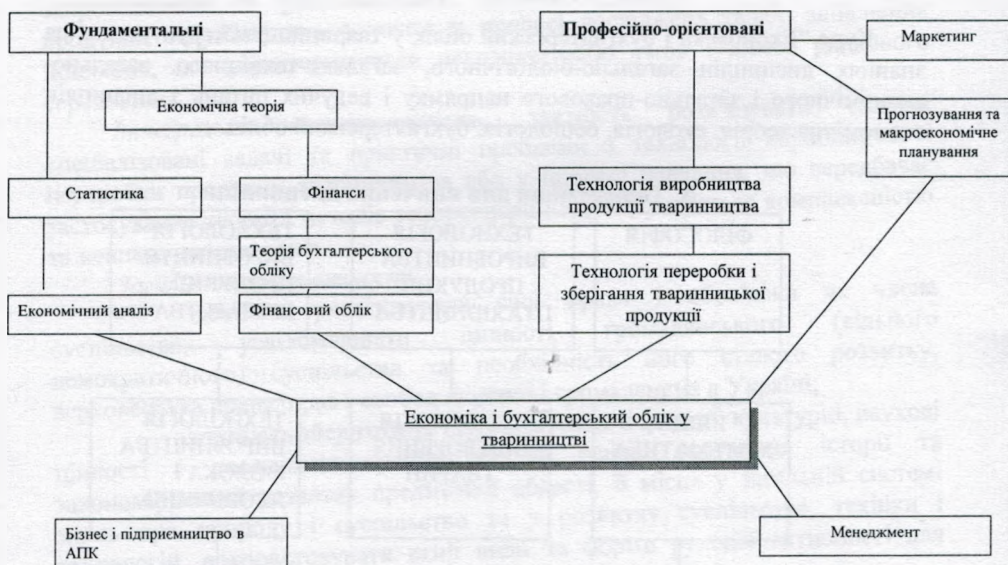
- розробляти і ефективно управляти технологічними процесами переробки продукції тваринництва.

Курс “Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві” ґрунтується на знаннях дисциплін загально-біологічного, загально-технічного, загально-економічного і загально-правового напрямку і ведучих питань з дисциплін економічна теорія, екологія, соціологія, бухгалтерський облік.

4. Передумови для вивчення дисципліни

5. МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ У СТРУКТУРІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Основні види занять, що входять до складу дисципліни: лекції, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації.

Індивідуальне завдання (реферати, доповіді) виконується студентами самостійно при консультуванні з викладачем.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручники, навчальні та методичні посібники, вказівки, методичні вказівки, конспект лекцій, фахова та наукова монографічна та періодична література тощо.

Вивчення матеріалу в об'ємі модуля здійснюється у звичайному порядку та за рахунок самостійної роботи студентів.

1. Лекції. Теми лекцій передують практичним заняттям. Лекції попередньо підготовлені і пов'язані із сучасними вимогами.

2. Практичні заняття. Завдання та методика з питань економіки виробництва продукції тваринництва проводяться згідно розроблених Методичних вказівок для виконання практичних занять та самостійної роботи з дисципліни.

3. Коротке опитування студентів на практичних заняттях.

4. Колоквіуми з найважливіших тем дисципліни.

Модуль (розділ, блок змістових модулів)		Обсяг годин для окремих видів навчальних занять і самостійної роботи			
	Назва	Лекції	Практичні	Самостійна	Разом
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Ресурсний потенціал тваринництва та ефективність його використання					
1.1	Земельні ресурси та їх використання	1	1	4	6
1.2	Основні та оборотні фонди виробництва	2	2	6	10
1.3	Трудові ресурси і продуктивність праці в тваринництві	2	2	6	10
1.4	Витрати та собівартість продукції тваринництва	2	2	6	10
1.5	Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва	2	2	6	10
Всього за модулем 1		9	9	28	46
Модуль 2. Економіка виробництва продукції тваринництва					
2.1	Економіка виробництва кормів	1	1	4	6
2.2	Економіка виробництва продукції скотарства	1	1	4	6
2.3	Економіка виробництва продукції свинарства	1	1	4	6
2.4	Економіка виробництва продукції вівчарства	-	-	4	4
2.5	Економіка виробництва продукції птахівництва	1	1	4	6
Всього за модулем 2		4	4	20	28
Модуль 3. Теоретичні основи бухгалтерського обліку					
3.1	Бухгалтерський баланс і система рахунків	2	2	4	8
3.2	Документи, облікові регістри та форми бухгалтерського обліку	1	1	6	8
Всього за модулем 3		3	3	10	16
Всього годин з навчальної дисципліни		16	16	58	90

7.1. Загальний розподіл годин і кредитів

Види занять	Загальна кількість годин	Розрахункова кількість кредитів
Лекції	16	0,5
Практичні заняття	16	0,5
Самостійна робота	58	2,0
Разом	90	3,0

7.2. Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

Назва змістового модулю	Кількість годин	Термін виконання
Ресурсний потенціал тваринництва та ефективність його використання	46	Відповідно до семестрового навчального плану та графіку навчального процесу
Економіка виробництва продукції тваринництва	28	
Теоретичні основи бухгалтерського обліку	16	
Всього годин	90	

У відповідності до навчального плану для спеціальності 204 – модуль “Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві” вивчається здобувачами вищої освіти протягом п'ятого семестру (третій курс). Курс складається з 32 годин аудиторних занять (три змістовні модулі / 1,0 кредит), в тому числі теоретичний курс (лекції) – 16 годин / 0,5 кредити, практичні заняття – 16 годин / 0,5 кредита та самостійна робота – 58 годин / 2,0 кредити.

Лекційний курс складено з урахуванням підвищених вимог до розділів модулю з питань формування витрат виробництва та собівартості продукції, основних фінансово-економічних результатів діяльності підприємства та розрахунків економічної ефективності виробництва і оцінки фінансового стану підприємства.

7.3. Перелік та короткий зміст лекцій

Модуль 1. Ресурсний потенціал тваринництва та ефективність його використання.....1-4-й тиждень

1.1 Земельні ресурси та їх використання (1 год.)

Предмет навчальної дисципліни «Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві» та її місце в системі економічних і сільськогосподарських наук, головні завдання у розвитку аграрної економіки. Загальнонаукові та специфічні методи дослідження в економіці виробництва продукції тваринництва. Земля – головна умова існування людського суспільства. Особливості землі, як засобу виробництва. Структура сільгоспугідь. Земельний кодекс України – основа регулювання земельних відносин. Державний земельний кадастр, як основа раціонального використання землі. Основи грошової оцінки землі.

Натуральні та вартісні показники економічної ефективності використання землі. Основні напрями підвищення ефективності використання землі, її охорона та збереження навколишнього середовища.

кадастр, сільськогосподарські угіддя, оцінка землі, рівень ефективності використання земель.

Keywords: soil fertility, land use, land cadastre, agricultural land, land evaluation, level of land use efficiency.

1.2 Матеріальні ресурси та ресурсний потенціал господарства (2 год.)

Матеріально-технічна база сільського господарства, її значення в розвитку галузей тваринництва. Особливості матеріально-технічної бази в тваринництві.

Поняття ресурсного потенціалу. Виробничий та економічний потенціал підприємства. Оцінка ресурсного потенціалу. Показники економічної ефективності використання ресурсного потенціалу та шляхи її підвищення.

Ключові слова: виробничі засоби, основний капітал, оборотний капітал, основні виробничі фонди, грошова оцінка основних фондів, амортизація, ефективність використання капіталу.

Keywords: means of production, fixed capital, working capital, fixed assets, monetary valuation of fixed assets, depreciation, efficiency of use of fixed capital.

1.3. Трудові ресурси і продуктивність праці в тваринництві (2 год.)

Поняття праці та її особливості в сільському господарстві. Трудові ресурси, їх склад, динаміка, показники використання. Підготовка кадрів для тваринницьких галузей.

Поняття продуктивності праці, показники її визначення. Динаміка і рівень продуктивності праці в тваринництві.

Фактори, що впливають на продуктивність праці. Основні шляхи підвищення продуктивності праці в тваринництві.

Ключові слова: персонал, трудові ресурси, робоча сила, категорії працівників, сезонність праці, показники руху робочої сили, продуктивність праці.

Keywords: personnel, labor resources, labor force, categories of workers, seasonality of labor, labor force movement indicators, labor productivity.

1.4. Витрати та собівартість продукції тваринництва (2 год.)

Поняття собівартості і ціни. Функції цін у сільському господарстві.

Види цін на продукцію сільського господарства. Роль закупівельних і договірних цін у стимулюванні виробництва продукції тваринництва та підвищення її якості.

Основні ціноутворюючі фактори. Принципи ціноутворення. Особливості ціноутворення в ринкових умовах, ступінь конкурентоспроможності продукту. Основні напрями поліпшення ціноутворення на сільськогосподарську продукцію. Державне регулювання цін.

Ключові слова: собівартість, ціна, виробничі витрати, принципи ціноутворення, конкурентоспроможність продукції.

competitiveness.

1.5. Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва (2 год.)

Поняття ефекту та економічної ефективності виробництва. Рівні та критерії економічної ефективності. Економічна ефективність діяльності малих підприємницьких структур. Маржинальний дохід. Критичний обсяг виробництва.

Визначення економічної ефективності виробництва окремих видів продукції тваринництва. Рентабельність виробництва.

Шляхи підвищення економічної ефективності сільськогосподарського виробництва.

Ключові слова: ефект, економічна ефективність продукції, економічна ефективність виробництва, маржинальний дохід, критичний обсяг виробництва, рівень рентабельності, .

Keywords: effect, economic efficiency of production, economic efficiency of production, marginal revenue, critical volume of production, level of profitability.

Всього..... 9 год.

Модуль 2. Економіка виробництва продукції тваринництва.....5-12-й тиждень

2.1. Економіка виробництва кормів (1 год.).

Поняття кормової бази. Види кормів. Структура кормової бази та вимоги до неї. Вплив годівлі на ефективність тваринництва. Вплив кормової бази на галузеву структуру тваринництва.

Польове кормовиробництво – основне джерело кормів. Виробництво кормів з природних кормових угідь. Використання відходів переробної промисловості, побічної продукції, відходів галузі рослинництва.

Економічна оцінка кормових культур, кормів і раціонів.

Значення і динаміка виробництва комбікормів, білкових, вітамінних та інших домішки.

Шляхи створення міцної кормової бази і здешевлення виробництва кормів.

Ключові слова: кормова база, структура кормової бази, годівля тварин, галузева структура, економічна оцінка кормових культур, раціон, кормові домішки.

Keywords: fodder base, structure of fodder base, animal feeding, industry structure, economic evaluation of fodder crops, ration, fodder additives.

2.2. Економіка виробництва продукції скотарства (1 год.)

Місце скотарства в системі галузей сільського господарства. Значення скотарства у виробництві продуктів харчування для населення та сировини

великої рогатої худоби.

Економічна ефективність вирощування, дорощування і відгодівлі великої рогатої худоби.

Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва м'яса великої рогатої худоби. Інтенсифікація виробництва яловичини і телятини

Показники розвитку скотарства. Особливості розміщення молочного скотарства. Зміни в природному складі великої рогатої худоби.

Динаміка продуктивності корів. Динаміка валового і товарного виробництва молока. Економічна ефективність виробництва молока. Продуктивність праці, кормовіддача і собівартість, прибуток і рентабельність виробництва молока.

Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва молока

Ключові слова: скотарство, продуктивність м'ясного скотарства, економічна ефективність виробництва м'яса великої рогатої худоби, виробництво молока, рентабельність виробництва.

Keywords: cattle breeding, productivity of meat cattle breeding, economic efficiency of cattle meat production, milk production, profitability of production.

2.3. Економіка виробництва продукції свинарства (1 год.)

Значення свинарства у виробництві продукції харчування. Напрями спеціалізації в залежності від типів годівлі. Внутрішньогалузева спеціалізація в свинарстві. Продуктивність свиней. Валове і товарне виробництво свинини.

Економічна ефективність виробництва продукції свинарства та її показники.

Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва свинини.

Ключові слова: свинарство, внутрішньогалузева спеціалізація, типи відгодівлі, продуктивність свиней, валове виробництво свинини, товарне виробництво свинини, економічна ефективність виробництва свинини.

Keywords: pig farming, intra-branch specialization, types of fattening, productivity of pigs, gross production of pork, commodity production of pork, economic efficiency of pork production.

2.4. Економіка виробництва продукції вівчарства.

Значення вівчарства в виробництві продукції харчування та легкої промисловості. Динаміка поголів'я овець. Розвиток і розміщення вівчарства, якісний склад. Спеціалізація та система ведення вівчарства.

Економічна ефективність виробництва продукції вівчарства.

Шляхи підвищення ефективності виробництва продукції вівчарства

Ключові слова: розвиток вівчарства, розміщення вівчарства, система ведення вівчарства, економічна ефективність виробництва продукції вівчарства.

Keywords: development of sheep breeding, location of sheep breeding, system of sheep breeding, economic efficiency of production of sheep breeding products.

Народногосподарське значення м'ясного птахівництва. Продукція птахівництва. Спеціалізація птахівничих господарств. Валове і товарне виробництво яєць та м'яса птиці.

Економічна ефективність виробництва м'яса птиці та її показники.

Шляхи підвищення економічної ефективності м'яса птиці

Значення яєчного птахівництва. Розвиток птахівництва в Україні. Виробниче кооперування та спеціалізація птахівничих господарств.

Економічна ефективність виробництва яєць. Показники економічної ефективності. Середня несучість курки-несучки. Витрати корму і праці на 1000 яєць. Собівартість та ціна 1000 яєць. Прибуток від 1000 яєць. Рівень рентабельності.

Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва яєць

Ключові слова: м'ясне птахівництво, яєчне птахівництво, валове виробництво м'яса птиці, валове виробництво яєць, показники економічної ефективності виробництва продукції птахівництва.

Keywords: meat poultry farming, egg poultry farming, gross production of poultry meat, gross production of eggs, indicators of economic efficiency of production of poultry products.

Всього..... 4 год.

Модуль 3. Теоретичні основи бухгалтерського обліку.....12-15-й тижень

3.1. Бухгалтерський баланс і система рахунків бухгалтерського обліку (1 год.).

Бухгалтерський баланс, його зміст і будова. Зміни в балансі підприємства під впливом господарських операцій. Бухгалтерські рахунки, їх призначення та будова. Правила запису на активних і пасивних рахунках. Подвійний запис. Кореспонденція рахунків. Синтетичні та аналітичні рахунки, їх взаємозв'язок. Оборотні відомості, їх призначення та правила складання. Поняття про план рахунків, та коротка характеристика його окремих розділів

Ключові слова: бухгалтерський баланс, бухгалтерські рахунки, активний рахунок, пасивний рахунок, подвійний запис, кореспонденція рахунків, синтетичні та аналітичні рахунки, план рахунків.

Keywords: balance sheet, ledger accounts, active account, passive account, double entry, correspondence of accounts, synthetic and analytical accounts, chart of accounts.

3.2. Документи, облікові регістри та форми бухгалтерського обліку (2 год.).

Документи бухгалтерського обліку та їх призначення. Класифікація документів. Зміст документів та правила їх оформлення. Поняття про документообіг. Підготовка документів для їх обробки на ЕОМ. Облікові

1. Виконання практичних вправ за матеріалами річних звітів господарств.
2. Програмований контроль знань з теми 5,6 (тести).

1. Виконання практичних вправ за матеріалами річних звітів господарств.
2. Програмований контроль знань з теми (тести).
3. Контрольна робота з модуля 2.

Модуль 3.

Заняття 8.

1. Виконання практичних вправ за матеріалами річних звітів господарств.
2. Програмований контроль знань з теми 3,4 (тести).
3. Контрольна робота з модуля 3.

Всього.....

16 год.

Консультації

Консультації організуються щотижнево (за особистим планом) протягом семестру в період читання лекційного курсу і проведення практичних занять, а також перед іспитом.

Для студентів, що мають незадовільні оцінки за результатами міжсесійного контролю знань проводяться індивідуальні консультації.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

№ модуля	Тема	Кількість годин	
		на підготовку до занять	на виконання індивідуальних завдань
1.1.	Матеріальні ресурси та ресурсний потенціал господарства	3	2
1.2.	Земельні ресурси та їх використання	3	2
1.3.	Трудові ресурси і продуктивність праці в тваринництві	3	1
1.4.	Витрати на виробництво і ціноутворення на продукцію тваринництва	3	1
1.5.	Економічна ефективність сільськогосподарського виробництва	3	1
2.1.	Кормова база тваринництва	3	1
2.2.	Економіка виробництва продукції скотарства	3	1
2.3.	Економічна ефективність свинарства	3	1
2.4.	Економічна ефективність вівчарства	3	1
2.5.	Економічна ефективність виробництва продукції птахівництва	3	1
3.1.	Організація бухгалтерського обліку в Україні, оборотні відомості, їх призначення та правила складання.	4	2
3.2.	Документи, облікові реєстри та форми бухгалтерського обліку	4	2
Всього		38	20

Контролем знань є встановлення межі кількості оцінки рейтингу. Прийнята 100-бальна оцінювальна шкала. Рейтинг здобувачів вищої освіти складається тільки з балів, отриманих на проміжному заході та семестровому екзамені, а саме балів, одержаних ним за поточну роботу.

Питання для поточного контролю знань

1. Методи досліджень в економіці сільського господарства
2. Значення сільського господарства як галузі
3. Особливості сільськогосподарського виробництва
4. Бонітування земель
5. Економічна оцінка землі
6. Основні напрями підвищення економічної ефективності використання землі
7. Трансформація земель
8. Абсолютна економічна родючість
9. Земельний кадастр
10. Натуральні показники економічної ефективності використання земельних угідь
11. Форми власності на землю
12. Ефективність використання землі
13. Продуктивність праці
14. Показники продуктивності праці
15. Особливості праці в сільському господарстві
16. Основні показники, що характеризують рівень використання трудових ресурсів
17. Особливості матеріально-технічної бази сільського господарства
18. Науково-технічний прогрес у сільському господарстві
19. Показники використання машинно-тракторного парку
20. Енергетичні ресурси в сільському господарстві
21. Виробничі фонди
22. Структура основних фондів
23. Особливості оборотних виробничих фондів
24. Показники використання основних фондів
25. Об'єкти обчислення собівартості продукції
26. Витрати на організацію та управління виробництвом
27. Структура собівартості
28. Фактори, що впливають на структуру собівартості
29. Ціноутворюючі фактори
30. Види ринкових цін
31. Основні принципи економічного обґрунтування закупівельних цін
32. Ступінь конкурентоспроможності
33. Види цін в сільському господарстві
34. Прибуток господарства
35. Рівень рентабельності
36. Економічну ефективність інтенсифікації сільського господарства

38. Інтенсифікація сільського господарства
39. Показники рівня інтенсифікації
40. Розміщення і фактори, що впливають на розміщення сільгоспвиробництва
41. Форми спеціалізації
42. Типи спеціалізованих господарств
43. Природноекономічні зони України
44. Структура раціону годівлі
45. Показники рівня розвитку кормової бази
46. Показники ефективності кормових раціонів і типів годівлі тварин
47. Регістри бухгалтерського обліку.
48. Бухгалтерські рахунки, їх зміст і будова, значення дебету і кредиту

Питання до екзамену з дисципліни «Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві»

1. Народного господарське значення сільського господарства та його особливості як галузі народного господарства.
2. Предмет та методи дослідження науки «Економіка та бухгалтерський облік в тваринництві»
3. Земля – головний засіб виробництва в сільському господарстві, структура сільгоспугідь.
4. Єдиний державний земельний фонд України і його використання.
5. Особливості землі як засобу виробництва.
6. Основи земельного законодавства в Україні.
7. Державний земельний кадастр.
8. Показники економічної ефективності використання земельних угідь.
9. Шляхи підвищення економічної ефективності використання земельних угідь.
10. Особливості праці в сільському господарстві.
11. Трудові ресурси і їх використання.
12. Продуктивність праці і методика її визначення в тваринництві.
13. Основні шляхи підвищення продуктивності праці в тваринництві.
14. Особливості матеріально-технічної бази сільського господарства.
15. Енергетичні ресурси сільського господарства.
16. Механізація і автоматизація сільськогосподарського виробництва.
17. Поняття виробничих ресурсів і ресурсного потенціалу.
18. Виробничі будівлі і споруди, транспортні засоби і шляхи – складові ресурсного потенціалу.
19. Основні виробничі фонди як складова ресурсного потенціалу.

економічної ефективності використання виробничих фондів та шляхи їх підвищення.

21. Інвестиції та їх джерела.
22. Капітальні вкладення та їх структура.
23. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.
24. Інноваційна діяльність, показники ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності.
25. Поняття витрат виробництва і собівартості продукції тваринництва.
26. Види цін та їх роль у стимулюванні виробництва продукції тваринництва.
27. Основні ціноутворюючі фактори, принципи ціноутворення.
28. Ступінь конкурентоспроможності продукції, державне регулювання цін.
29. Сутність раціонального розміщення виробництва продукції та фактори впливу на нього.
30. Спеціалізація виробництва, її форми.
31. Типи спеціалізованих господарств, економічна ефективність спеціалізації.
32. Економічне районування і галузева структура сільськогосподарського виробництва.
33. Сутність концентрації виробництва, її форми, економічна ефективність концентрації в тваринництві.
34. Інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві.
35. Поняття економічної ефективності сільськогосподарського виробництва, її рівні та критерії.
36. Рентабельність сільгоспвиробництва.
37. Показники економічної ефективності сільгоспвиробництва.
38. Кормова база тваринництва, її вплив на галузеву структуру тваринництва.
39. Економічна ефективність відгодівлі великої рогатої худоби.
40. Шляхи створення міцної кормової бази і здешевлення виробництва кормів.
41. Економічна ефективність відгодівлі великої рогатої худоби.
42. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва м'яса великої рогатої худоби.
43. Місце скотарства в системі галузей сільського господарства, показники розвитку скотарства.
44. Економічна ефективність виробництва молока.
45. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва молока.
46. Економічна ефективність виробництва продукції свинарства.
47. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва свинини.
48. Економічна ефективність виробництва продукції вівчарства.
49. Шляхи підвищення ефективності продукції вівчарства.

51. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва м'яса птиці.
52. Розвиток птахівництва в Україні. Економічна ефективність виробництва яєць.
53. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва яєць.
54. Бухгалтерські рахунки, їх зміст і будова, значення дебету і кредиту.
55. Подвійний запис, його суть і значення, кореспонденція рахунків.
56. Системи і форми бухгалтерського обліку в сільгосппідприємствах.
57. Регістри бухгалтерського обліку.
58. Економічний зміст і завдання обліку праці.
59. Трудові відносини на підприємстві, форми і види оплати праці.
60. Облік поточних біологічних активів.
61. Оцінка основних засобів та їх облік.
62. Економічний зміст виробничих витрат, їх класифікація, об'єкти обліку виробничих витрат.
63. Обчислення собівартості продукції тваринництва.

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- 3) ознайомлення з рекомендованою літературою;
- 4) вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв'язанні задач, при виконанні індивідуального навчально-дослідного завдання;
- 5) логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна кількість балів ставиться за умови відповідності індивідуального завдання здобувача вищої освіти або його відповіді усім п'ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні індивідуальних завдань увага приділяється також якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком освітнього процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка, на розсуд викладача, буде знижена.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти під час виконання самостійної роботи. Оцінюються результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти щодо освоєння програмного матеріалу. Це дає можливість викладачеві впливати на хід самостійної роботи здобувачів вищої освіти й визначити необхідність і напрями вдосконалення освітнього процесу.

письмовій формі. До екзамену допускається здобувач вищої освіти, який виконав індивідуальну роботу з дисципліни.

Варіативні завдання, що виносяться на екзамен, включають два теоретичних питання та одне практичне завдання.

Критерії оцінки відповідей на них наступні:

- оцінка «2» – неправильні відповіді, в яких здобувач вищої освіти продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу, ухилився від аргументів, показав незадовільні знання понятійного апарату або взагалі ніякої відповіді не дав;

- оцінка «3» – неповні правильні відповіді на поставлені питання, в яких здобувач вищої освіти показав достатній рівень знань, проте не спромігся переконливо аргументувати свої відповіді, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання щодо методики розв'язку практичного завдання;

- оцінка «4» – в цілому недостатньо повна правильна відповідь на поставлені теоретичні питання, в яких здобувач вищої освіти переконливо аргументувати свої відповіді у використанні понятійного апарату, проте не досить правильно розв'язав практичне завдання (присутні помилки у розв'язку);

- оцінка «5» – правильні і вичерпні відповіді на поставлені теоретичні питання, в яких здобувач вищої освіти показав усебічне системне знання програмного матеріалу, чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вміло їх застосовував до розв'язання практичного завдання, показав вміння аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, залежностей та явищ.

Загальна рейтингова оцінка з дисципліни, а також розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання наведена у наступних таблицях:

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

№ мо ду лю	Кількість годин		Форма контролю	Кіль- кість заходів	Оцінка		Сума	
	ЛК	ПЗ			max	min	max	min
1	9	9	Опитування на ПЗ Колоквіум Всього	1	9 10 -	5 5 -	9 10 19	5 5 10
2	4	4	Опитування на ПЗ Тестовий контроль Контрольна робота Всього	2	3 3,5 4 -	2 2 2,5 -	6 7 8 21	4 4 5 13
3	3	3	Опитування на ПЗ Тестовий контроль Контрольна робота Всього	1	3 3 4 -	2 2 2 -	3 3 4 10	2 2 2 6
Разом					-	-	50	29
58							40	24
Наукова робота								

	програмою самостійної роботи				5	4
	Тестування за програмою самостійної роботи				5	3
Всього за програмою самостійної роботи			-	-	50	7
Відсутність на ЛК ПЗ		-3 -2	-3 -2	-	-	-
Разом					60	36
Екзамен					40	24
Всього по дисципліні		-	-	-	100	60

За шкалою оцінювання ECTS по кожному з елементів модуля здобувач вищої освіти отримує оцінку в балах. Кожен вид робіт оцінюється, виходячи з максимальної кількості балів.

Умовою допуску до контрольного заходу є мінімальна сума балів, яку здобувач вищої освіти повинен набрати у разі виконання всіх елементів модуля.

Якщо здобувач вищої освіти не набрав суму балів, то він не допускається до КЗ і йому рекомендується набрати цю кількість балів за рахунок виконання ІДЗ, ПТКЗ, ПР. За всі КЗ протягом семестру здобувач вищої освіти отримує від 0 до 60 балів.

Здобувач вищої освіти, який отримав за всі КЗ 36 і більше балів, за його бажанням може бути звільнений від екзамену, для чого сума балів, отримана протягом семестру перераховується у відповідності до приведеної нижче таблиці.

Сума балів поточного контролю протягом семестру	Традиційна оцінка	Сума балів поточного контролю протягом семестру	Традиційна оцінка	Сума балів поточного контролю протягом семестру	Традиційна оцінка
60	5	50	4	40	3
59	5	49	4	39	3
58	5	48	4	38	3
57	5	47	4	37	3
56	5	46	4	36	3
55	5	45	4		
54	5	44	3		
53	4	43	3		
52	4	42	3		
51	4	41	3		

Творча робота здобувачів вищої освіти оцінюється кафедрою економіки підприємств. Вона включає:

- участь у науково-дослідній роботі – до 10 балів;
  - виступи в наукових гуртках і на конференціях – до 10 балів;
  - участь у внутрірівзівських олімпіадах – до 10 балів;
- участь у всеукраїнських олімпіадах – до 20 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
75 - 81	C	
64 - 74	D	
60 - 63	E	задовільно
35 - 59	FX	
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Прикладне програмне забезпечення:

Операційна система Windows 7

Операційна система Windows 10

Google Chrome

Доступ до мережі Internet

1. Арич М. І. Порівняльний аналіз динаміки та структури фінансово-економічних результатів підприємств молочної промисловості України. Бізнес інформ. No 2. 2014. С.181–185.
2. Бахчиванжи, Л. А., Златов, М. М. Діагностика стану обліково-аналітичного забезпечення управління поточними біологічними активами тваринництва у сільськогосподарських кооперативах. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. No 15. С. 572-578.
3. Білоусько Я.К., Товстопят В.Л. Удосконалення техніко-технологічного оснащення аграрного виробництва. Київ: ННЦ ІАЕ, 2012. 59 с.
4. Васильєва Л. М., Шатравко А. В. Організація і методика контролю поточних біологічних активів тваринництва. Young. 2017. Т. 43. No 3.
5. Вдовенко Н. М., Михальчишина Л. Г., Павленко М. М. Економіка у тваринництві : навчальний посібник. Київ :НУБіП України, 2019. 256 с.
6. Гурська І. С. Особливості та економічна ефективність розвитку молочного скотарства у господарських формуваннях Тернопільської області. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки) №1(25), 2014, с.97-101.
7. Гурська І. С., Федуняк І. О., Перспективи розвитку молочної галузі в Тернопільській області. Агросвіт № 10, 2016. с.3-7.
8. Дишлевий В. А. Екологічне кормовиробництво для прибуткового ведення тваринництва в ринкових умовах. Проблеми розвитку тваринництва : міжвід. темат. зб. наук. пр. УААН, Черкас. Ін-т агропром. вир-ва. Київ: Аграрна наука, 2010. Вип. 2. С. 15-20.
9. Клименко О.П. Актуальні проблеми бухгалтерського обліку поточних біологічних активів тваринництва // Вісник ЖДТУ. 2011. No 1. С. 94-97.
10. Кучер Л.Ю., Кучер А.В. Шляхи підвищення ефективності виробництва молока на інноваційній основі. Економіка АПК. 2013. №3. С.70-75.
11. Литовченко М. В., Молочна промисловість України: стан та перспективи розвитку. Агросвіт № 8, 2015, С.30-34.
12. Лозинська І. В. Формування та перспективи розвитку галузі м'ясо-молочного скотарства в сільськогосподарських підприємствах. Сумський національний аграрний університет. 2015. С. 342.
13. Мацибора В. І., Збарський В. К. Економіка підприємства : навч.посібн. Київ : Каравела, 2009. 296 с.
14. Моссаковский В. Б., Коритний В. О. Облік довгострокових біологічних активів. Облік і фінанси. 2015. No 1. С. 31-36.
15. Миронова Ю. Ю., Дем'янюк Ю. А. Облік та контроль поточних біологічних активів тваринництва. Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф., 11 трав. 2017 р. Полтава : ПолтНТУ, 2017. С. 533-536.

16. Михайленко М. П., Євгенів М. І., Каданька А. М., Баранік О. О. Бухгалтерський фінансовий облік в сільськогосподарських підприємствах : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2018. 472 с.

17. Литовченко М. В. Молочна промисловість України: стан та перспективи розвитку. Агросвіт. No 8. 2015. С. 30–34.

18. Плаксієнко В. Я. Первинний облік у сільськогосподарських підприємствах : навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 440 с.

19. Подолянчук О. А., Коваль Н. І., Гудзенко Н. М. Облік в фермерських господарствах Н навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2019. 374 с.

20. Обліково-аналітичне і організаційно-правове забезпечення діяльності аграрних підприємств: [монографія]. За ред. Р. Ф. Бруханського, М. К. Пархомця, П. Р. Пуцентейла. Тернопіль: Крок. 2015. 300с.

21. Практичний посібник з організації та ведення бізнесу на сільських територіях / Т. О. Зінчук та ін. Київ : ЦУЛ, 2018. 357 с.

22. Яценко В.М., Пасенко В.В. Вдосконалення методики калькулювання продукції тваринництва. Збірник наукових праць ЧДТУ, 2011, вип. 21. С. 166-170.

Викладач

канд. екон. наук, доцент кафедри

Ганна ТАБАЦКОВА

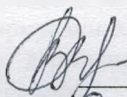
до робочої програми 2025/2026 н.р. навчальної дисципліни
Економіка і бухгалтерський облік у тваринництві

Перелік, внесених змін на 2025-2026 н.р.

№	Зміст змін	Підстави	Примітки
1	Оновлено перелік рекомендованих літературних джерел	Наявність нових літературних джерел дотичних до тем ОК	
2	Оновлено статистичну інформацію у змісті тем дисциплін	Наявні нові інформаційні (цифрові) дані по темах ОК	

Викладач

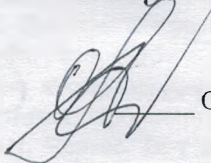
канд. екон. наук, доцент кафедри

Ганна ТАБАЦКОВА

Завідувачка кафедри

канд. екон. наук, доцент

Ольга ХРИСТЕНКО